

K Ü L Ö N F É L É K

Személyi hírek. A magyar királyi földművelésügyi miniszter előterjesztésére megengedem, hogy Krippel Móricnak, a magyar királyi bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola nyugalmazott rendes tanárának buzgó szolgálatáért elismerésem tudtul adassék.

Kelt Budapesten, 1933. évi március hó 28. napján.

Horthy Miklós s. k.

Dr. Kállay Miklós s. k.

Halálozások. *Tolnai herceg Festetics Tassilo* cs. és kir. kamarás, v. b. t. t., m. kir. főudvarmester, a Magyar Felsőház tagja, az Aranygyapjas Rend lovagja, az osztrák császári Lipót-Rend és az angol királyi Viktória-Rend nagykeresztese és számos más külföldi rendjel tulajdonosa stb., ez évi május hó 4-én, 83 éves korában, Keszthelyen meghalt.

A megboldogult herceg egyike volt a régi magyar arisztokrácia legtipikusabb alakjainak.

Mint az egyik legnagyobb magyar hitbizomány tulajdonosa, csendes visszavonultságban töltötte életének utolsó éveit s jóformán csak közvetlen környezete volt tájékozva azokról, amiket kulturális és közérdekek támogatása körül, minden feltűnést és minden nyilvánosságot kerülve, cselekedett.

A keszthelyi Gazdasági Akadémia bőkezű mecénását vesztette el benne. Már a 900-as évek elején igen jelentős parcellázási akciókkal iparkodott birtoka környékének földszegény népét megélhetéshez juttatni.

Az Országos Erdészeti Egyesület egyik legrégibb alapítótagját, s az ország egyik első erdőgazdáját és úrvadászát gyászolja a megboldogultban.

Költő Pál ny. miniszteri tanácsos, egyesületünk rendes tagja ez évi április hó 24-én életének 60-ik évében Egerben elhunyt.

A megboldogult 1873-ban született Kecskeméten s a főiskola elvégzése után, 1894-ben került a nagyszöllősi m. kir. állami erdőhivatalhoz. 1896-ban a gyergyószentmiklósi erdőrendezőséghez, 1897-ben a bezdáni m. kir. kincstári erdőgondnoksághoz, 1899-ben mint erdészjelölt az újvidéki m. kir. járási erdőgondnoksághoz kerül. 1903-ban mint erdészt a máramarosszigeti, 1904-ben a visói járási erdőgondnokság vezetésével bízzák meg, itt éri a főerdési és a főerdőmérnöki kinevezés. 1913-ban a rimaszombati állami erdőhivatal vezetésével bízzák meg, 1914-ben a besztercei m. kir. erdőigazgatóság központi szolgálatához kerül, ahonnan 1918-ban mint erdőtanácsost a földművelésügyi minisztérium I. A)-főosztályába rendelik fel. Itt lesz 1921-ben főerdőtanácsos, s mint erdőfelügyelő kerül előbb Egerbe, majd Miskolcra az erdőigazgatósághoz, ahonnan 1927-

ben mint miniszteri tanácsos vonul ideiglenes nyugalomba. Azóta idejének legnagyobb részét terpesi tusculánumban töltötte. Hosszas és kínos szenvedéseitől Egerben váltotta meg a halál. Közeli ismerősei nemcsak a kiváló szakembert, az erdők rajongóját, az elsőrendű lövést és vadászt siratják benne, de a kiváló muzsikust, a ragaszkodó, hűséges jóbarátot is, akinek kemény, hajlíthatatlan jelleme nem egy ellenséget szerzett ugyan, de annál jobban magához láncolta azokat, akik igazán közelről ismerték.

Köllő Pali fejfájára.

Nem kell várjál, — mi is jövünk...

Addig békén szenderegj,

Amíg az a pár szem homok

Az óránkon lepereg!

Dr. H. Gy.

Párnay Attila ny. m. kir. főerdőtanácsos, egyesületünk alapító tagja, ez évi április hó 10-én, életének 76-ik évében, Rákoscabán elhunyt.

A megboldogult az apatini kincstári erdőhivatal utolsó magyar hivatalfőnöke dőlt ki vele a sorból. 1857-ben született Fenyőházán, régi erdész-családból, mint az ottani kincstári erdőgondnok fia. 1875-ben került a főiskolára, ahonnan 1878-ban katonának vonult be, s mint önkéntes vett részt a boszniai okkupációban. 1880-ban került állami szolgálatba s előbb a liptóújházi főerdőhivatal, később a beszercebányai erdőigazgatóságnál teljesített — az erdőrendezéshez beosztva — szolgálatot. 1885-ben már mint erdész kerül a földmívelésügyi minisztérium erdőrendezési osztályára, ahonnan 1890-ben a nagybányai főerdőhivatalhoz nevezik ki erdőrendezőnek. Innen 1892-ben — mint főerdész — kerül a lugosi erdőrendezőség élére. Itt éri az erdőmesteri (1897), majd az erdőtanácsosi (1904) kinevezés is, amely utóbbival egyidejűleg Apatinba helyezik át, az ottani kincstári erdőhivatal vezetője gyanánt. 1911-ben főerdőtanácsossá nevezik ki, s mint ilyen vezeti az erdőhivatalt, egész annak 1919-ben történt szerb megszállásáig. Mivel a „Narodna uprava” felsőbbbségének elismerését — a bácskai szerb főispán személyes közbenjárása ellenére — megtagadta, 1919-ben hivatalából elmozdítják, majd 1920-ban kitasítják a szerb megszállott területről. 1921 januárjával került végleges nyugalomba s azóta itt élt közöttünk. Hosszú, érdemes pályájának legnagyobb részét a délvidéki, jórészt síksági erdőkben töltötte, s mint ilyen, igen jól ismerte azok rendkívüli közgazdasági hivatását. A múlt század telepítési akciói idején, amelyek éppen ezeket a kincstári erdőket szabdalták meg legjobban, igen sokat küzdött szóval és tollal az alföldi erdők fenntartása mellett, s erélyesen és bátran mutatott rá az ezek apasztásából származó jelentős károokra. Régi ismerősei a jó kollégát, Egyesületünk egyik legrégibb tagját, a magyar erdőgazdaság érdemes munkását veszítette el benne.

Ótordai Székely Mózes ny. m. kir. főerdőtanácsos, erdőfelügyelő, Egyesületünk egyik igen kedves, régi alapítótagját, hosszas szenvedés után ragadta el a kérlelhetetlen halál. Elhunytáról már áprilisi lapszámunkban röviden megemlékeztünk. Visszatérve életének méltatására, közöljük, hogy a megboldogult Verespatakon, 1860-ban született s a főiskola elvégzése után, 1884-ben került a máramaros-szigeti erdőigazgatóságnál állami szolgálatba. 1887-ben már mint segédtanárt találjuk a királyhalmi erdőőri szakiskolánál, ahonnan 1891-ben a beszercebányai erdőigazgatósághoz kerül, s itt éri 1892-ben a főerdészi kinevezés. 1897-ben mint elsőosztályú alerdőfelügyelő kerül a nagyszebeni kir. erdőfelügyelőséghez, ahonnan 1903-ban a túrócszentmártoni, majd még ugyanebben az évben a dévai kir. erdőfelügyelőség vezetőjévé nevezik ki. 1916-ban nevezték ki főerdőtanácsossá. Ezt az állást tölti be egész a megszállás után bekövetkezett kiűldöztetéséig. Az 1922. évben vonult végleges nyugalomba. Széles látóköre, gazdag tapasztalatai nagy tekintélyt; rokonszenves egyénisége sok tisztelőt és barátot szerzett neki, akik fájdalommal kísérték utolsó útjára.

Sikó Molnár Károly volt m. kir. erdőtanácsos, vett értesülés szerint 74 éves korában, ez évi április hó 6-án, az Erdélyben lévő Alsó-járárn. hirtelen elhunyt.

A megboldogult hosszú időn át a zalatnai erdőgondnokságnak volt a vezetője. 1912-től pedig Erdély leválásáig a lugosi erdőigazgatósághoz tartozott padurányi erdőgondnokságnak volt a vezetője. Az erdészeti közszolgálat terén kifejtett hasznos működése elismerésül 1905-ben — még a magyar uralom idején — koronás arany érdemkereszttel lett kitüntetve.

Hült tetemét a járai családi sírkertben helyezték örök nyugalomra, nagy részvét mellett.

Barcsfai Király Ernő, a selmecbányai ág. hitv. ev. líceum főgimnázium volt igazgatója, április hó 29-én, 78 éves korában, Pestszent-lőrincen elhunyt.

Béke hamvaikra.

„Alföldi erdőtelepítési szaktanács” címen az Erdészeti Lapok idei IV-ik füzetének „Különfélék” rovata alatt megjelent közlemény a szaktanács megszűnt munkálkodását veszi tárgyalás alá. A már gróf Széchenyi István által fásítandónak jelzett „Alföld” Kaán Károly államtitkár buzgó és hazafias fáradozása révén az 1923. évi XIX. t.-c. által végre a megvalósulás stádiumába lépett. A Trianon által erdőségeitől és így tűzi-, épület- és szerszámfáitól is megfosztott és megcsönkített Magyarország kénytelen volt saját fáját az új birtoklóktól beszerezni és így valutáját, — tekintettel arra, hogy a behozott fa értéke a búzakivitel jóval túlhaladja — rontani. Ez a körülmény, de az Alföld szélsőséges klímájának megjavítása és

egyben a futóhomok és szikes területek értékesebbé tétele szükségessé tette azok beerdősítését. A Kaán Károly javaslatára 1921-ben megszervezett szaktanács mint cikkíró jelzi, 1926 óta megszűnt működni, de sajnos, nemcsak a szaktanács működése szűnt meg, hanem az általa nagy apparátussal megkezdett Alföld-fásítás is, pedig ha valami, úgy ez nagyon fontos közgazdasági érdeke ennek a szegény megnyomorított hazának. Nincs pénz az Alföld erdősítésének erős folytatására és ezen az alapon úgylátszik szükségtelen az „Alföldi erdőtelepítési szaktanács” működése.

Cikkíró panaszkodik, hogy egyes gyakorlatilag kipróbált irányelvek, melyek tudományos kutatás által alá vannak támasztva, az erdőigazgatóságok kibővített hatásköre következtében egyöntetű megértéssel nem hajtathatók végre a gyakorlatban. Folytatja, hogy nemrég olvastuk az Erdészeti Lapok hasábjain, hogy egy erdőigazgató — már mint csekélységem — sértődve kifogásolja, hogy nem tanácsot adott a kötelék megváltoztatására, hanem elrendelte. Azután támadásba megy át azzal, hogy régebben a felsőbb helyen jóváhagyott gazdasági tervben rendeltetett el, illetve szabályoztatott úgy az ültetendő fa, mint a kötelék, nem volt alávetve egyes emberek felelőtlen egyéni ízlésének. De igen fontos és az erdőbirtokok zsebtől terhelő megoldatlan feladat a homoki erdők zárlati kérdése stb.

Az erdőigazgatók hatáskörét az 1923. évi XVIII. t.-c. és az ennek végrehajtása tárgyában kiadott utasítás és egyéb FM. Fel. rendeletek szabályozzák. Az erdőigazgatónak kötelessége nem a szaktanács egyes tagjának, hanem a földművelésügyi minisztériumnak, illetve a törvényes rendelkezéseknek engedelmessé válni. Itt nem egyéni ízlésről, de kötelességről van szó. A mesterséges erdősítéseknel alkalmazandó sor- és csemetetávolságoknak helyes megválasztása tárgyában 1922. évi május 27-én kelt 9542—1921/I. A—3. sz. FM. körrendelet szerint a mezőgazdasági közteshasználatokkal egybekötve teljesített mesterséges erdősítéseknel a gyorsan növekvő fajokra nézve (akác, nyár, juhar stb.) a sorok egymástól távolsága erőteljes talajon a 2—2 métert meg nem haladhatja, tehát ennél több nem lehet. A lassúbb fejlődésű fajoknál, valamint a gyengébb minőségű talajoknál pedig 2 méternél nagyobb sortávolságot és ezekben 1—1 méternél nagyobb csemetetávolságot alkalmazni nem szabad, — csakis fáslegelők telepítésénél.

Az erdei facsemeték ültetésénél való bánásmód stb. tárgyában 1926-ban az államnyomdában készült (2085. sz.) és a földművelésügyi minisztérium által az erdőigazgatóságoknak stb. a birtokosok közt való kiosztásra is kiadott „Hogyan kell a birtokosoknak az erdei facsemetékkel bánni” című nyomtatott utasítás szerint „szép és jó erdő csak megfelelő sűrűségű telepítésből származik. Ezért 150 cm-nél nagyobb sortávolságot s 100 cm-nél nagyobb csemete-

távolságot ne vegyünk. Egy kataszteri holdra 3840, kereken 4000 darab csemete szükséges. A lassú növéssű lombfáknál (pl. tölgynél) és fenyőknél jobb lesz a 125 cm sor- és 80 cm csemetetávolság, vagy az 1—1 méteres távolságú hálózat. E két esetben (5755) 6000 drb csemete kell egy kataszteri holdra. A siker érdekében ügyelni kell arra is, hogy a fafajokat nekik megfelelő helyre ültessük.” Erre nézve nagyvonalúsú tájékoztatót is ad az utasítás.

Az erdőgazgató tehát akkor, amikor a földmívelésügyi minisztérium által kiadott rendelkezéseket rendeletileg végrehajtatja, köteleességét teljesíti, nem mint felelőtlen egyén, hanem igenis, mint felelős személy, ki rendelkezéseieért felelős is. Tehát én is addig, míg tényleges erdőgazgató voltam, felelősségem teljes tudatában intézkedtem, amikor a laposokban levő pusztuló feketefenyő helyett a nedvességet és szárazságot is elbíró erdeifenyő ültetését és a nagy sor- és csemetetávolság helyett a sűrűbb ültetést elrendeltem. Rendelkezésemet nemcsak hogy tudomásul vette a földmívelésügyi minisztérium illetékes ügyosztályvezetője, ki a helyszínén járt és rendelkezéseim helyességéről meggyőződött, de a feketefenyővel szemben, mely pusztult, — a szépen fejlődő erdeifenyő telepítését rendelte el.

Ma nyugdíjban lévén már, felelőtlen személy vagyok, mint a többi nyugdíjas társam.

Egyébként ritka hálózat mellett, mint minden szakember tudja, a drágább pótlás inkább szükséges, mint a sűrűbb hálózatnál. Ha a tönkrement homoki erdősítéseket vizsgáljuk, úgy azt találjuk, hogy majdnem 100%-ban a csemeték gyökere van megrágva pajodoktól. Az a pajod, akár a Melolontha vulgaris, akár a hyppocastani, akár a fullo, de solstitialis is lehet. Ha pajod nem, úgy a nyúl-, az őz-rágás, vagy tüzeset, vagy túlságos nagy szárazság, — esetleg pl. a feketefenyőnél a nagy nedvességre vezethető vissza a pusztulás. Természetesen jó ültetést feltételezve. Hasonlóképen a feketefenyőhöz, az akác sem bírja a vizet. Feketefenyőnek ilyen pusztulására példát találhatunk a szegedi erdőkben, akácra az 1916-ban a talajvízemelkedés folytán Debrecen város nagycserei és gúti erdőkben. Abban az időben a talajvízemelkedés oly területeken is előfordult, hol ilyenre emberemlékezet óta nem volt példa. Víz alatt állottak az egri főkáptalan hajdúmegyei birtokán a mélyebb szántók. Tavak képződtek, melyekben kárászra halásztak. A talajvízeséssel a területek ismét szántók lettek és a gúti és nagycserei akácok pedig, melyek egyik-másik részén 1916-ban vadkacsavadászatok folytak, ma már oly fanemekkel vannak beerdősítve, melyek úgy a vizet, mint a szárazságot bírják.

Az erdőbirtokos javát akkor szolgálja a szakember, ha oly fa-nemeket és oly módon telepít, hogy azok a birtokosnak jövedelmet is hozzanak, mert ez zsebbevágó dolog. Mit ér az, ha nem a talaj-

nak megfelelő fanemet telepítünk és az elpusztul, vagy nem megfelelő módon erdősítünk, ha göcsös, nem értékesíthető fát nevelünk. csak azért, mert az erdősítés kevesebbe került! Igenis, törekednünk kell arra, hogy a kiadások ne legyenek nagyok, de emellett arra is, hogy a jövedelem nagyobb legyen.

A cikkíró szaktárs érdemeit senki sem kisebbíti, de másoknak is vannak tapasztalataik, melyeket sokoldalú szolgálatuk alatt *sok helyen* szereztek és így nem lehet azokat felelőtlen egyéni ízlésűeknek nevezni akkor, amikor volt felelős állásukban a földművelésügyi minisztérium rendelkezéseit teljesítették és illetve végrehajtották, — tehát kötelességüket becsülettel teljesítették.

Végül ami a talajvízelmelkedés és a földárját illeti, ez az Alföldre és az erdősítésekre nézve igen fontos kérdés és ajánlom a cikkíró „A Duna-Tiszaközi vadvizek és gazdasági jelentőségük” című tanulmányát a szaktársak figyelmébe. Hisz ez oly teória, melyről, illetve mellyel már az ótestamentom, Mózes I. könyve 41 része is kapcsolatos és amellyel már régóta foglalkozik az emberiség. Heraklit 500 évvel Krisztus előtt, Plátó (427—347) Kr. e., Aristoteles (384—322) Kr. e. Már Publius Ovidius Naso (43—17) Kr. e. gömbölyűnek mondotta a földet „Metamorphosis” című munkájában és megemlékezik a víz földalatti működéséről Publius Vergilius Maro (70—19 Kr. e.) Aeneisének VI-ik énekében a víz szerepéről ír. Albertus Magnus hasonlóképen gömbnek mondja a földet és Aristotelesre támaszkodva azt állítja, hogy a föld üregeit és csatornáit víz járja. Hasonlóképen gondolkodik Strabo, valamint Roger Bacon (1214—1294). Kircher Anasztazius jezsuita „Mundus subterraneus” című munkájában 1664 ugyancsak foglalkozik a talajvízzel. Foglalkoznak ezzel a problémával Burnet Tamás „Szentföld teóriájá”-ban (1681), John Woodward (1665—1722), William Whiston (1666—1753), G. W. Leibniz bölcse (1646—1716), gróf Buffon francia természetvizsgáló „Epoques de la nature” (1778) című munkájában, Professor Dr. Carl Sapper „Die Erforschung der Erdrinde” stb., stb. Nálunk Kvassay Jenő (Mezőgazdasági vízműtan II. rész, 1882). Ez kétéves ciklust említ. *Matusovits Péter.*

A Tiszajobbparti Erdészeti Egyesület idei vándorgyűlése. A *Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesülete* folyó évi június hó 29-én tartja Lillafüreden ez évi vándorgyűlését az alábbi programmal:

1933. évi június hó 28-án:

Érkezés Miskolcra Budapest felől 17 óra 25 perckor. Indul a Láev. vonat Szent Anna-térről Lillafüredre 18 óra 15 perckor.

Érkezés Miskolcra Sátoraljaújhely felől 18 óra 53 perckor. Indul a Láev. motor Szent Anna-térről Lillafüredre 19 óra 30 perckor.

Este ismerkedési vacsora, utána a Palota-szállóban tánc.

1933. évi június hó 29-én:

Délelőtt 10 órakor közgyűlés a Palota-szállóban. Utána Vadas Jenő-emléktábla leleplezése.

13 óra 30 perckor ebéd.

Elutazás: Budapest felé induló vonathoz a Láev. indul Lillafüred-ről 17 óra 17 perckor.

Sátoraljaújhely felé induló vonathoz a Láev. indul Lillafüred-ről 16 órakor.

Részvételi díj személyenként a Palota-szállóban való ellátás esetén P 10.—, a Lilla-szállóban pedig P 7.50. Ezen összegben bentfoglaltatik a szoba, vacsora, reggeli, ebéd ára, valamint a Miskolc—Lillafüred retourjegy ára.

A résztvételt a miskolci m. kir. erdőigazgatóságnál kell folyó évi június hó 15-ig bejelenteni a szálló megjelölésével.

Hölgyvendéget szívesen lát az egyesület.

Jelentkezés esetén a részvételi jegy kiváltása kötelező.

Fiatal erdők ápolása. — Ágnyeső fűrészt. Közli: Ajtay Jenő ny. min. tan. Az Erdészeti Lapok 1913. évi április havi füzetében — tehát 20 évvel ezelőtt — ismertettem a deliblati ágnyeső fűrészt. Ismertetésem „Ákác fiatalosok felnyesése” cím alatt jelent meg. Azóta arra a meggyőződésre jutottam, hogy nemcsak az ákác fiatalosokat, hanem minden fiatalost kell és érdemes felnyesni. Különösen érdemes és kell ezt a rendkívül hasznos erdőápolási munkálatot elvégeztetni ott, ahol a felnyesést a nyesedék rőzséért vagy annak (legtöbb hely ilyen!) egy részéért, $\frac{2}{3}$ -áért, $\frac{1}{2}$ -ért, vagy $\frac{1}{3}$ -áért el lehet végeztetni.

E g g y e l é s. Minden csonkacsemete-ültetés útján létesített fiatalost, az ültetés első évének június vagy július hónapjában meg kell szabadítani a seprűszerűen nőtt ágaitól. Csak egyetlen egy hajtását (rendesen a legerősebbet és egyenesen felfelé törekvőt) hagyjuk meg. Ezt a műveletet rendszerint metszőollóval végezzük és „e g g y e l é s”-nek nevezzük. Ezt a szót egy nálam idősebb erdőtenyésztőtől — Kiss Ferencről — tanultam. Megfelel ez a művelet a mezőgazdasági „répaeggyelés”-nek és ha nem is hasznosabb, de legalább egyenrangú azzal. Nem mulasztható el az eggyelés, mert a fiatalos ennek elmaradását nagyon megsínyli. Elvégzi a természet maga is az eggyelést, de rendkívül lassan. Beavatkozásunk nélkül is átveszi egyik hajtás a vezérszerepet, a többi hajtás pedig leszárad, ez azonban nagyon soká történik meg, az ágcsomkok pedig ott maradnak, néhány év múlva a még fiatal törzsbe bekorhadnak és azt hibássá teszik.

Szinte hallom egyesek ellenvetését, hogy ez már igen költséges „kertészkedés”! Nem úgy van! Mezőgazdasági köztreshasználatos

erdősítésnél ezt meg lehet követelni a köztesmívelőtől. Ha pedig pénzért csináltatjuk, azért csináltatjuk június vagy júliusban, mert a hajtások akkor még zsengék, könnyen eltávolíthatók, a csemete pedig az augusztusi hőségben és szeptemberi szárazságban csak egy hajtást kénytelen az amúgy is kevés talajnedvességből vízzel ellátni. Ez az egy hajtás jobban fejlődik és be is érik.

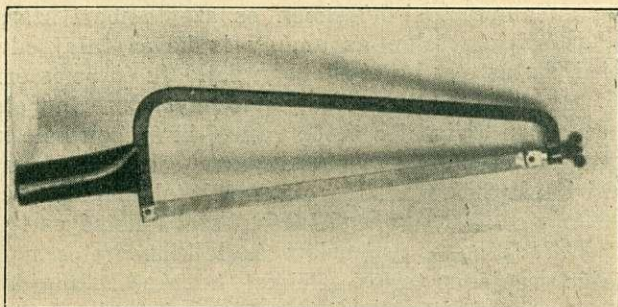
Első nyesés. A termőhelyi viszonyok szerint előbb vagy utóbb, de rendszeren a fiatalos 5., 6., vagy 7-ik évében bele kell avatkozni annak növekedésébe az első „nyesés”-sel. Ez a művelet a többé-kevésbé már beárnyékolás alá került oldalágak eltávolításából áll. Ezt már csakis „ágnyeső fűrész”-szel lehetséges tökéletesen elvégezni! Nincs az a gyakorlott és lelkiismeretes munkás, de maga a saját erdejéhez teljes lélekkel hozzánőtt tulajdonos sem képes a felnyesést baltával hibátlanul elvégezni. Ha a baltával felülről lefelé csap, behasítja az ágat és megnyúzza a törzset. Ha pedig a baltával alulról felfelé csapkod, belevág a törzsbe vagy pedig igen hosszú és hegyes ágcsonkot hagy. A törzsbe való bevágásnál súlyosabb hiba az ágcsonk hagyása, mert az ágcsonk évekig ott marad, a törzs nem tudja azt keresztül nőni (beforrni), hanem korhadni kezdve behatol a törzs belsejébe és évek múlva műszaki hibás hulladékaként jelentkezik a bognárműhelyben vagy — most már — a parkettagyárban is! Ugyanaz történik a nyárfa-furnérral, a gyufa-fával és a teknőt vájó cigánnyal.

Ágnyeső fűrész. Fenti hibák kikerülése céljából már Deliblaton és azóta néhány csonkamagyarországi uradalomban olyan fűrész használnak, mellyel az oldalágakat teljesen a törzshöz simuló metszéslappal, ágcsonkmentesen lehet levágni és az így keletkezett ágsebeket a törzs — egy, legfeljebb két év alatt — tökéletesen be tudja forrni. A vitézi rend örkényi gazdaképző iskolájában az ágcsonk nélküli nyesést úgy akartam a 4. elemitől a 8. gimnáziumig terjedő előképzettségű tanulóimnak emlékeztetőhöz kötni, hogy előadásaim alkalmával „lehetetlenné kell tennünk tarisznyánknak az ágcsonkokra akasztását” szavakkal magyaráztam. Ennek következménye az lett, hogy éppen egyik 4. elemis végzettségű tanítványom az évvégi nyilvános vizsgán „az ákacosok nyesését úgy végezzük, hogy tarisznyaakasztó ne maradjon” szavakkal felelt nagy derűtséget és a vizsgálobiztosok részéről megelégedést keltve.

Ezt a munkát azonban baltával soha, hanem csak fűrészszel tudjuk tökéletesen és könnyen elvégezni!

A fűrész pengéje 42 cm hosszú, 20 milliméter széles. A kengyel 15 milliméter széles, 5 milliméter vastag laposvasból készül, elől fészítőcsavarral, hátul nyélhüvellyel. A kengyel magassága elől 8 cm., a nyélhüvelynél 13 cm. A nyélhüvely 12 cm hosszú, 32 milliméter belvilágú, 3 milliméter falvastagságú csővasból készül és két szegeccsel van a kengyelhez erősítve. A penge lapja mintegy 3 fok-

kal a kengyel síkjából kihajlik, ami azért van, hogy a fűrész ne a fa törzsébe befelé, hanem kifelé haladjon.

Az egész szerszám nyélre szerelhető, melynek hossza a felnyesendő fiatalos magassága szerint 1 m-től 4 m-ig váltokozhat.

Második és további nyesések: A gyakorlat azt mutatta, hogy minden fiatalos, de főleg az ákácok minden ötödik évben gyérítendőek. Minden ily alkalommal a megmaradó törzseket újból felnyessük. Ily esetekben kell az ágnyeső fűrész hosszabb nyélre szerelni.

Ugyancsak a gyakorlat mutatta, hogy az első felnyesést a törzs $\frac{1}{2}$ magasságáig, a további nyeséseket pedig a törzs $\frac{2}{3}$ magasságáig lehet folytatni.

Nem szabad a felnyesést túlságba vinni, mert — különösen ákácokban — a koronát képező ágak — túlságos buján — újra fejlődnek és a viharok lehasítják azokat. Nem szabad a felnyesést túlságba vinni továbbá azért sem, mert a fának koronára van szüksége, azzal lélegzik, ne fosszuk meg a tüdejétől!

Kiválóan alkalmas az ágnyeső fűrész kőris, tölgy, cser, bükk és gyertyán, de még inkább a dunamenti és alföldi, kanadai nyár, amerikai dió és kőris fiatalosok felnyesésére. Kényelmesen tudunk vele állóhelyzetből dolgozni ákác-fiatalosok (sarjak) tisztítógáisaiban, vadrózsa és galagonya sűrűségek tisztításánál, mert nem kell a rövidnyelű baltával a tüskés gallyak alá bujkálnunk és kezünket össze-vissza karmoltatnunk. Ilyen munkálatoknál a fűrész méteres nyélre szereljük.

Talán írnom se kellene, hogy a kis reszelőnek állandóan a jó munkás tarisznájában kell lennie, mert csak jókarban tartott szerszámmal lehet tisztességes munkát végezni.

Ismertetésem elején m i n d e n fiatalos felnyeséséről tettem említést. Mégis külön ki kell emelnem, hogy még a fenyvesekkel (főleg erdei és fekete f.) sem tesztek kivételt. Itt azonban nem szeretnék senkivel gyanta-folyásos ágsebeket okoztatni, tapasztalatból tehát azt tanácsolom, hogy csak olyan f e n y ő g a l l y a k a t nyessünk le, amelyek (elnyomottak, beárnyékoltak) már legalább egy évig

szárazon állottak a törzsen. Ezek csonkmentes eltávolításával elérjük azt, hogy nem lesznek kihulló ággyöcsök következtében lyukas deszkáink, sem pedig gyalúcsorbító ággyöcsomóink.

Nagyon ajánlom az ágyeső fűrész szaktársaim és földbirtokosaink (fasorok, remízek, gazdasági fásítások) figyelmébe, hús évvel ezelőtti ismertetésem óta most újból, mert annak méretein a tapasztalat mutatta némi módosítást eszközöltünk, mellyel gyümölcsösökben is jól használható.

Legcélszerűbb a fűrészeket nagyobb mennyiségben (12—24 db.) beszerezni és a munkásokkal megvételni, keresményükből fokozatosan levonni, mert a munkás jobban vigyáz a sajátjára, mintha az az uradalomé. Másfelől pedig közgazdasági hasznót jelent, ha a munkásnak is van olyan szerszáma, mellyel a saját fasorát, gyümölcsfáját, tanyafáját okszerűen kezelheti.

Megrendelhető Schopper J. G. Rt.-nál Budapest, IV, Piaristautca 10. sz. Tel.: 88—9—68. Tizenkét darab befér egy 10 kilós postacsomagba.

Budapest, 1933 április 24-én.

A m. kir. Kender- és Lentermelési Kísérleti Állomás ügykörének kibővítése. A földművelésügyi miniszter úr folyó évi április hó 17-én kelt 12.597/1933/VII. 2. számú rendeletével az Alföldi Mezőgazdasági Intézet keretében önállóan működő Kender- és Lentermelési Kísérleti Állomás eddigi ügykörét az országban természetből egyéb olajos növények, mint olajlen, napraforgó, repce, szójabab stb. termesztésével és feldolgozásával kapcsolatos kérdésekre is kiterjesztette. Ezzel az Állomás feladatköre a kenderen és a lenen kívül felöleli:

1. az olajos növények termelésére vonatkozó kérdéseket;
 2. a nyerstermények értékének megállapítását célzó vizsgálatokat,
 3. az olajgyári termékeket ellenőrző vizsgálatokat és
 4. e téren megindítandó tudományos kutatásokat és kísérleteket.
- Ennek az ügykörnek megfelelően az Állomás címe a következő:

*M. Kir. Kender-Lentermelési és Növényolaj-
Kísérleti Állomás, Szeged.*

Az „Erdészeti Lapok” 1933. évi IV. füzetében szükséges javítások és sajtóhibák:

A 494. oldalon 5. bekezdésnél „Pich” „Péch”-re, — a 6. bekezdés 6. sorában „hosszparendumája” „hosszperenchimája”-ra.

A 495. oldalon a 10-ik bekezdés 4-ik sorában „ásók” „Karók”-ra helyesbítendő